

Til: MN- fakultetsstyret

Sakstype: Vedtakssak
Saksnr.: 18/21
Møtedato: 21.6.21
Notatdato:
Saksbehandler: Frode Bremnes og Helen Nylænder

Sakstittel: Fastsettelse av regnskapet for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) for 1 tertial 2021.

Tidligere vedtak i saken: Det er ingen tidligere vedtak i saken

Formål med saken: Formålet med saken er å fastsette regnskapet for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet for første tertial i 2021.

Økonomisk status 1 tertial 2021

MN fakultetet har et merforbruk i 1 tertial 2021 på 36 millioner kroner, følgelig er akkumulert resultat (saldo) per 30.04.2021 på 357 millioner kroner. Tabellen viser utvikling i akkumulert resultat siden sist rapportering 31.12.2020.

<i>Tall i millioner</i>	Akkumulert resultat/Saldo 2020	Akkumulert resultat/Saldo T1 2021	Endring %
Basis - fritt/handlingsrom	137	91	-34 %
Basis - bundet/øremerket satsinger	85	81	-5 %
Prosjektmidler - fra EFV	171	186	9 %
Sum saldo	393	357	-9 %

Saldo på basis bygges ned både innenfor frie midler og innenfor midler knyttet til øremerkede satsinger. Når det gjelder eksternt finansiert virksomhet øker saldoen. Isolert sett for første tertial ser vi et merforbruk på basisvirksomheten på 50 millioner kroner samt et mindreforbruk på EFV på 14 millioner kroner. Dette betyr at den delen av akkumulert resultat vi betrakter som vårt reelle handlingsrom er kraftig redusert i perioden. Noe av dette forventes å justere seg i senere perioder samtidig som deler av dette betraktes som en reell nedbygging av saldo.

Totale inntekter i perioden er 660 millioner kroner fordelt på inntekter fra KD (basis) på 416 millioner kroner og inntekter på eksternt finansiert virksomhet (EFV) på 244 millioner kroner. Det var budsjettert med totalt 689 millioner kroner. Avviket fordeler seg med 11 millioner kroner på basis og 18 millioner kroner på EFV.

Totale kostnader i perioden beløper seg til 697 millioner kroner, noe som er 10 millioner kroner mer enn budsjettert. Kostnader knyttet til lønn er 505 millioner kroner for første tertial og dette representerer 24 millioner kroner mer enn budsjettert. Dette avviket er drevet av:

- En engangsutbetaling til alle ansatte ved UiO (med 20% stilling og høyere) som kompensasjon for bruk av hjemmekontor i pandemien. Totalt for MN ble dette en kostnad på 13 millioner kroner.
- Forlengelser som følge av Covid – 19. På fakultetet har vi forlenget 107 ansatte og innvilget til sammen 220 månedesverk.

Andre driftskostnader viser et forbruk mindre enn budsjettert på 17 millioner kroner i perioden hvorav 10 millioner kroner av disse er knyttet til EFV og betraktes som en forsinkelse og ikke en besparelse.

Vedtaksforslag: Styret vedtar det framlagte regnskapet for 1 tertial 2021

Vedlegg: Vedlegg 1 – regnskap 1T - 2021

1. Økonomisk status og utvikling.

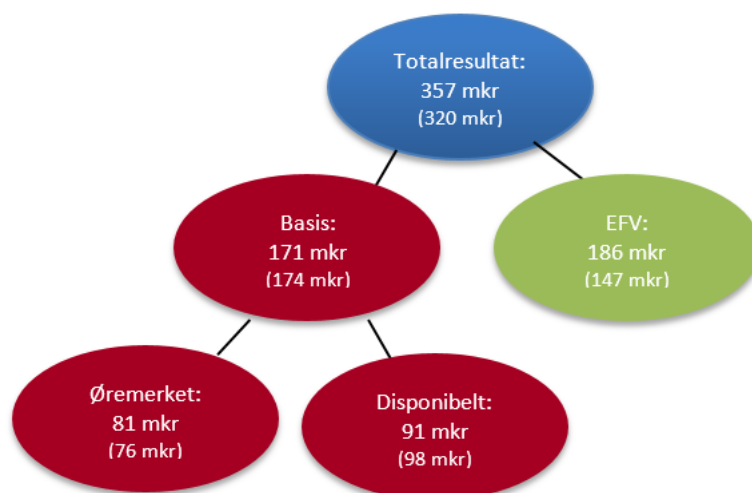
1.1 Tallgrunnlag

Resultat totaløkonomi	1T-18	1T-19	1T-20	1T-21
KD inntekt	427	419	410	417
Ekstern finansiering	258	220	261	244
Inntekter totalt	685	639	671	661
Personalkostnader	445	473	488	505
Investeringer	32	23	23	22
Andre driftskostnader	168	189	190	169
Kostnader totalt	645	685	701	696
Årsresultat	40	-46	-30	-35
Overført fra fjoråret	392	418	351	393
Akkumulert resultat	432	372	321	358

Ved å se på resultat for første tertial isolert de fire siste årene, ser vi et skifte i 2019 hvor det går fra et mindreforbruk i 2018 til et merforbruk i 2019 i første tertial. Dette bildet ser vi i 2020 og også i inneværende år. Av tabellen kan vi også se at personalkostnader er den kostnadsarten som øker, fra en andel på 69% av totale kostnader i T1 2018 til 72% av totale kostnader i T1 2021. Noe av økningen i 2021 er forbigående da 13 millioner kroner representerer en engangsutbetaling til alle ansatte i april 2021. Vi ser også at inntekten går noe ned sammenliknet med første tertial i 2020 og også sammenliknet med budsjett. Denne nedgangen er ikke vesentlig og forventes justere seg innen utgangen av 2021.

Totaløkonomien og akkumulert resultat på basisvirksomheten og EVF kan illustreres på følgende måte:

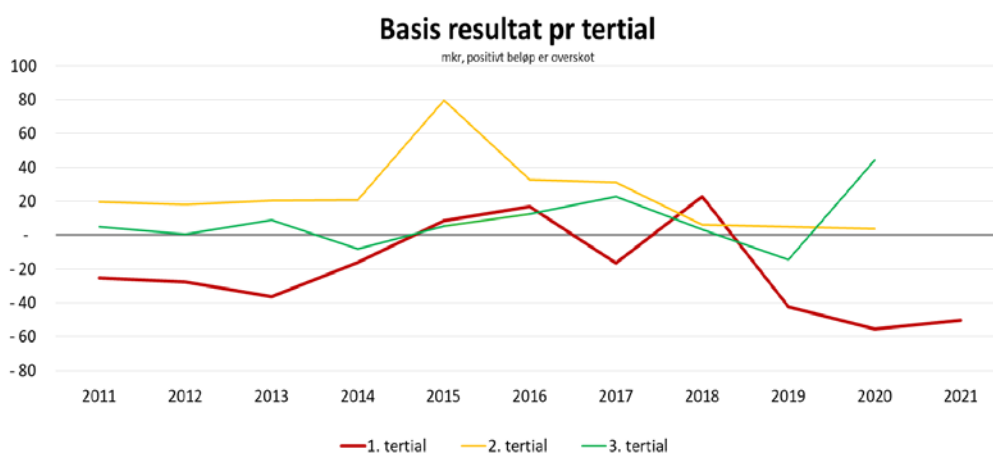
Figur 1. Akkumulert resultat pr. 30.04.21 fordelt etter virksomhetsområde. Positive tall viser overskudd. Fjorårstall 1T 2020 i parentes.

Vedlegg 1 gir et detaljert bilde av regnskapstallene for T1 2021.

1.2 Bevilgningsøkonomi

Første tertial viser et merforbruk på basis på 50 millioner kroner. Av figuren ser vi at dette er et vanlig bilde over år, men med økt merforbruk i de tre siste årene.

I første tertial har vi budsjettert med et merforbruk på 6 millioner kroner og følgelig er merforbruket 44 millioner kroner mer enn forventet på basis. Sammenliknet med budsjett ser vi at inntekter i første tertial er 11 millioner kroner lavere på basis enn forventet. Avviket er i all hovedsak knyttet til periodiseringer og vil justere seg i løpet av året. Inntektene på basis er marginalt høyere enn inntektene i samme periode i fjor.

Lønnskostnadene på basis er i perioden 26 millioner kroner mer enn budsjettert. Avviket er primært drevet av engangskompensasjon for hjemmekontor utbetalt til alle ansatte ved UiO samt forlengelser. Begge faktorene er knyttet til Covid – 19. Andre driftskostnader beløper seg til 7 millioner kroner lavere enn budsjettert og er i all hovedsak knyttet til utsatt aktivitet eller lavere drift som følge av Covid - 19. Utover dette er nettobidraget fra prosjekter 10 millioner kroner lavere i perioden enn budsjettert. Dette kommer i all hovedsak av at prosjekter ikke er avsluttet og beløpet forventes å justere seg i periodene som kommer.

Handlingsrom

Fakultetet har en saldo på 171 millioner kroner i basisvirksomheten ved utgangen av første tertial 2021 hvorav knappe 91 millioner er midler uten øremerkinger, fakultetet har derved muligheter for å gjennomføre igangværende og nye strategiske satsinger. Midlene ligger på institutt og senter, fakultetsnivået har et akkumulert underskudd (negativ saldo) på 10 millioner kroner som følge av ekstraordinære kostnader til bygg. Det ventes en ytterligere reduksjon av handlingsrommet framover forutsatt at aktiviteten opprettholdes på dagens nivå. Dette skyldes at kostnadsveksten overstiger forventet vekst i inntekter. Det er store forskjeller mellom instituttene mht. midler. Eksempelvis har IFI en saldo på basis på 56 millioner kroner, SMN har 55 millioner og MI har 31 millioner ved utgangen av første tertial. I den andre enden av skalaen har ITA et akkumulert negativt resultat på 13 millioner.

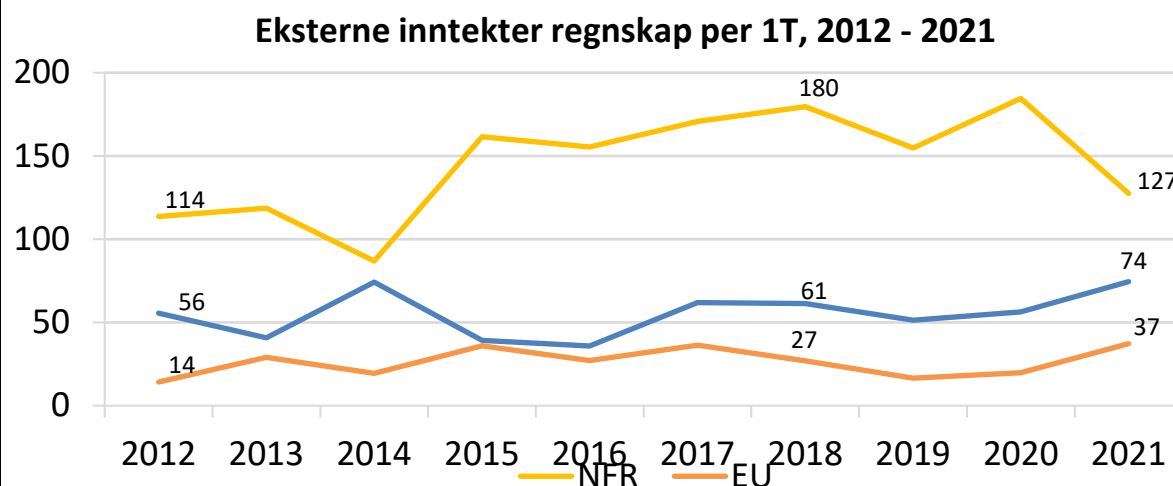
Øremerkede midler på basis

Akkumulert resultat på basis deles inn i frie midler og bundne/øremerkede midler. Det er stor variasjon i instituttene knyttet til dette bildet. 81 millioner kroner av saldoen på basis er å anse som øremerket. Mer enn halvparten av midlene er på SMN og knyttet til det verdensledende miljøet Solaris. I tillegg er en vesentlig del av beløpet knyttet til IBV.

1.3 Eksternt finansiert virksomhet

Eksterne inntekter er på 244 millioner kroner i perioden og representerer med dette 37% av inntektene våre. Dette er 18 millioner kroner lavere enn budsjettet og avviket er i all hovedsak knyttet til at inntekter ikke kommer i samme periode som forventet. Vi anser ikke inntekten som bortfalt og det forventes å jevne seg ut gjennom året. På kostnadssiden ser vi at øvrige driftskostnader er 10 millioner kroner lavere enn budsjettet og dette representerer mye utsatt reiseaktivitet og annen utsatt drift knyttet til Covid – 19.

Vi ser av figuren at inntekter fra NFR i første tertial går ned sammenliknet med alle år siden 2015 og at EU inntekter og øvrige ser ut til å øke noe.

Økning av saldo på EFV forteller oss at vi ikke har ønsket aktivitetsnivå i prosjektene, mye av dette kan være knyttet til reisevirksomhet og arrangementer som er utsatt pga pandemien.

Akkumulert resultat fra EFV representerer mer enn 50% av vår saldo ved utgangen av T1 2021.

1.4 Vesentlige poster i regnskapet

Personalkostnader

72 % av kostnadene på MN fakultetet i første tertial 2021 er knyttet til personalkostnader. Det er en økning fra samme periode i fjor (17 millioner kroner) og 24 millioner kroner mer enn budsjettet. Vi forventet en reduksjon av kostnader til personal i 2021 på grunn av en vesentlig reduksjon av innbetaling til Statens pensjonskasse. Dette bildet er nå reversert som følge av engangsutbetaling til alle ansatte samt forlengelser. Personalkostnadene våre er gjenstand for analyse og vi kartlegger hvor stor del av våre personalkostnader som representerer varige fremtidige forpliktelser.

Investeringer

Nivået på investeringer er på budsjettet nivå i perioden

Internhusleie

Husleiekostnadene til fakultetet er som forventet i perioden. Det er knyttet usikkerhet til husleiekostnader i årene fremover som følge av flytting av aktivitet til Livsvitenskapsbygget. Alle enheter på MN vil se på arealbehovene fremover.

Andre driftskostnader

I perioden har vi lavere kostnader enn budsjettet. Dette er som følge av utsatt aktivitet knyttet til reiser og arrangementer samt andre faktorer som i stor grad er effekter av Covid – 19. Vi ser fram til et normalt nivå på driftskostnadene mot slutten av 2021.

2. Økonomisk status på instituttnivå.

Det vises her til vedlegg 2 som gir oversikt over akkumulert resultatutvikling (saldo) totalt og i basisøkonomien for instituttene.

Alle institutt har positiv total saldo pr. 30.04.2021. Det er betydelige forskjeller mellom instituttene både i basisøkonomien og EFV. Sett i sammenheng med størrelsen på basisbevilgningen har MI, ITS, SMN og IFI mye handlingsrom med saldo (med inntil 34% av bevilgningen) på institutt (MI) og saldo som overstiger årlig bevilgning (SMN).

Fysisk institutt, Institutt for geofag og Institutt for biovitenskap har mindre positive saldo på basis og reduserte handlingsrom. Det ventes at disse instituttene med dagens aktivitetsnivå innen relativt kort tid vil få utfordringer med å holde økonomien i balanse.

Institutt for teoretisk astrofysikk hadde ved årsskiftet negativ saldo i basisøkonomien. Dette er som ventet og en konsekvens av større investeringer for å tilrettelegge for instituttets aktiviteter. Underskuddet er ventet å øke på kort sikt, men vil mot slutten av langtidsperioden reduseres som følge av økte inntekter.

Farmasøytisk institutt har marginal saldo i basisøkonomien (1% av bevilgningen) og begrenset handlingsrom. Dette er en utvikling som har vart over tid. Nye studieplasser tildelt gjennom revidert nasjonalbudsjett for 2020 kan gi rom for økning i inntekt framover. Det vil likevel kreves tiltak for å få en sunn økonomi på lang sikt.

Senter for materialvitenskap og nanoteknologi har en saldo på 55 millioner kroner i sin basisøkonomi, dette inkluderer 35 millioner kroner for Solaris miljøet. Senteret har et godt handlingsrom.

3. Utfordringer og usikkerhet knyttet til fakultetets økonomiske utvikling.

- MN har samlet sett fortsatt godt handlingsrom. Instituttene har imidlertid vesentlige forskjeller både i aktivitet og økonomi. Dette gir utfordringer med å øke aktivitet og samtidig opprettholde en økonomisk balanse. Fakultetet har nettopp gjennomført møter med alle instituttene med økonomi som tema og det er tydelig at den samlede økonomiske utfordringen må adresseres på instituttnivå.
- UiO styrets strategiske satsinger som finansieres av varige rammekutt, og videreføring av varige effektiviseringskutt fra KD, har siden 2016 medført en reduksjon i tildelingen til fakultetet. Dette er en faktor som medfører usikkerhet for fakultetet også fremover. Gjennom ny finansieringsmodell søker vi å legge til rette for økt forutsigbarhet for instituttene men dette vil ikke løse utfordringene knyttet til at vi ser en kostnadsvekst som overstiger inntektsveksten.
- Fakultetsledelsen har forhåndsdisponert (lånt) 15 millioner kroner av midlene som er tildelt instituttene bla. for å dekke kostnader til bygg.
- I løpet av kommende 5-års periode vil Livsvitenskapsbygget få stor betydning for MN. Bygget vil gi nye muligheter, og samtidig føre til et betydelig behov for investeringer i infrastruktur.
- Fakultetet har en stor utfordring i det betydelige behovet for vedlikehold og oppgradering av eiendomsmassen. Planene for Nedre Blindern vil antakelig få stor innvirkning både på UiOs og MNs økonomi.

4. Prognose

Prognosen i neste femårsperiode viser en flat inntektsutvikling på basis. Dette kombinert med en forventet lønnsvekst i prognoseperioden på mer enn 3% (SSB, konjunkturtrendensene oppdatert 04.06.2021) gir et utfordrende økonomisk bilde fremover. Prognosen viser en jevn nedbygging av akkumulert resultat og vi jobber med instituttene om å få en utflating av tendensen vi ser for å etablere oss på et saldonivå som representerer fortsatt handlingsrom og en bærekraftig økonomi fremover.

5. Om regnskapets innretning, anvendte regnskapsprinsipper og begrepsdefinisjon.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultets (MN) regnskap utgjør en andel av UiOs regnskap, og er avlagt etter UiOs interne retningslinjer. Fakultetsnivåets regnskap omfatter kun resultatregnskap med tillegg av balanseelementet *overført saldo* fra forrige periode.

Av UiOs anvendte regnskapsprinsipper har følgende betydning for MNs regnskap (nærmere beskrivelse av prinsippene og konsekvensene av anvendelsen kommer til slutt i dokumentet):

- a) Eksternt finansierte prosjekter regnskapsføres etter fullkostprinsippet.ⁱ
- b) UiO anvender ulike prinsipper for bokføring av inntekter og kostnader. Vi benytter kontantprinsippet for bokføring av de fleste typer inntekter, og transaksjonsprinsippet (periodisering) ved bokføring av kostnader. Sammenstillingsprinsippet som er et grunnleggende regnskapsprinsipp benyttes derved ikke.ⁱⁱ
- c) Det er løpende kostnadsføring av aktiva. Avskrivninger synliggjøres, men regnskapsføres uten resultateffekt. Dette gjøres ved både inntekts- og kostnadsføring av avskrivningen.
- d) Utelatelse av balanseoppstilling på fakultetsnivå.ⁱⁱⁱ

Den økonomiske rapporteringen ved UiO er inndelt etter finansieringskilde: bevilgningsfinansiert økonomi (basis) og eksternt finansierte økonomi (EFV). Med **totaløkonomi** menes det økonomiske bildet av hele virksomheten.

Bevilgningsfinansiert økonomi omfatter i hovedsak KD-bevilgningen og tilhørende kostnader. Når det gjelder bevilgningsøkonomien fører MN en egen oversikt over midler som er øremerket fra UiO/KD/andre til bestemte formål, såkalt *bundne midler*. Resultatet fra bevilgningsøkonomien fratrukket bundne midler viser det man har til fri disponering, såkalt *disponible midler* eller *handlingsrom*. **Eksternt finansierte økonomi** omfatter den virksomheten som finansieres gjennom Forskningsrådet, EU og andre typer ekstern finansiering. Denne delen av virksomheten betegnes også som prosjektøkonomien.

ⁱ Fullkostprinsippet betyr at prosjekter skal regnskapsføres med alle relevante inntekter og kostnader. Kravet medfører at direkte og indirekte kostnader samt UiOs egenandel skal synliggjøres, uavhengig av finansieringskilde. Å benytte et fullkostprinsipp ved regnskapsføring av prosjekter med ekstern finansiering gir i utgangspunktet en god synliggjøring av kostnader og inntekter i et prosjekt. Man har imidlertid ved UiO blandet inn flere elementer i retningslinjer for regnskapsføringen som medfører at nytten blir begrenset. Blant annet viser regnskapene for prosjekter og basisvirksomhet ikke alltid reelt resultat ved regnskapsavslutning. Dette skjer i de tilfeller der det er avvik mellom budsjettet og regnskap. Et institutt kan oppleve at det har flere millioner kroner i fordringer eller gjeld til sine prosjekter uten at dette fremkommer av regnskapet. De vesentligste konsekvensene av dette er mangelfull oversikt over forholdet mellom bevilgningsfinansiert virksomhet (basis) og prosjektøkonomien både på fakultets- institutt og prosjektnivå. Videre vil regnskapene ikke ha sammenheng med ferdigstillelsesgraden i prosjektene. Dette gir risiko for feilaktige beslutninger fra prosjekt- og instituttledelse.

ⁱⁱ Ulike prinsipper for bokføring av inntekter og kostnader medfører at man ikke sammenstiller inntekter og kostnader for samme periode, og den økonomiske målingen av utvikling og resultat blir ikke mulig ut fra regnskapet. Dette får konsekvenser for alle organisasjonsnivå.

ⁱⁱⁱ MNs virksomhet har et betydelig omfang med årlige inntekter på ca. 1,9 milliarder kroner, og komplekse økonomiske strukturer med bl.a. forskningssentre delt mellom flere institutt. Utelatelse av balansedelen av regnskapet medfører at man mangler en sentral del av regnskapet i forhold til vurdering og styring av økonomien, og det medfører store problemer med oppfølging av blant annet mellomværende mellom enheter og periodiseringer og sammenstilling av kostnader og inntekter. Etter eget initiativ fører MN oversikt over utsatt aktivitet (bundne midler) som er en tilnærmet periodisering av inntekter.

Vedlegg 1

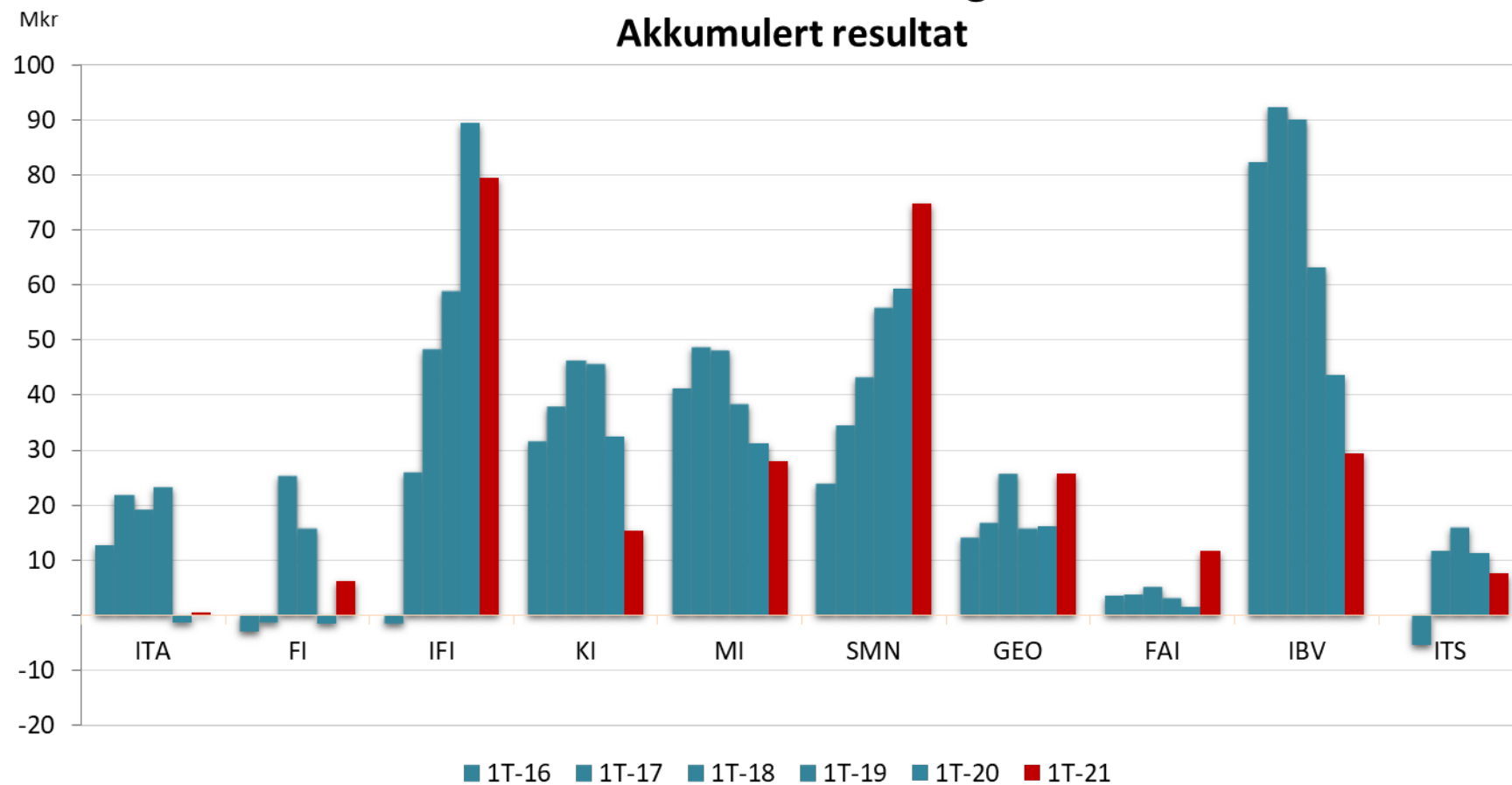
Enhet: MN	Regnskap			Budsjett	Regnskap	Avvik
1. Totalt	1T-2018	1T-2019	1T-2020	1T-2021		
<i>Inntekter</i>						
Bevilgning fra KD	- 417 902	- 407 953	- 403 719	- 414 116	- 410 118	3 998
Tilskudd fra NFR	- 172 952	- 152 629	- 184 501	- 153 381	- 130 010	23 372
Tilskudd fra EU	- 26 493	- 16 295	- 19 841	- 23 382	- 38 138	- 14 755
Tilskudd fra andre	- 44 468	- 44 509	- 53 123	- 66 257	- 69 610	- 3 353
Andre inntekter	- 24 035	- 17 269	- 9 746	- 31 699	- 12 224	19 475
Sum inntekter	- 685 850	- 638 655	- 670 930	- 688 836	- 660 099	28 737
<i>Kostnader</i>						
Personalkostnader	445 093	473 001	488 213	481 076	505 343	24 267
Internhusleie	69 300	72 006	73 990	74 587	75 533	946
Investeringer	31 696	23 494	22 548	20 358	22 014	1 656
Andre driftskostnader	97 575	116 122	117 610	111 057	94 213	- 16 844
Sum kostnader	643 665	684 623	702 361	687 077	697 102	10 025
Årets resultat før prosjektbidrag	- 42 185	45 968	31 430	- 1 758	37 003	38 762
Nettobidrag prosjekter	1 237	524	- 1 092	3 817	- 877	- 4 693
Årets resultat	- 40 948	46 492	30 339	2 058	36 126	34 068
Overført saldo fra i fjor	- 391 915	- 418 136	- 350 776	- 392 827	- 392 827	
Akkumulert resultat	- 432 863	- 371 644	- 320 438	- 390 769	- 356 701	34 068

Enhet: MN	Regnskap			Budsjett	Regnskap	Avvik
2. Basis	1T-2018	1T-2019	1T-2020	1T-2021		
<i>Inntekter</i>						
Bevilgning fra KD	- 417 902	- 407 932	- 403 719	- 414 202	- 410 118	4 084
Tilskudd fra NFR	- 382	- 2 055	1 406		205	205
Tilskudd fra andre	70	592	- 808	- 1 046		1 046
Andre inntekter	- 9 961	- 11 116	- 6 559	- 12 199	- 6 557	5 642
Sum inntekter	- 428 175	- 420 510	- 409 681	- 427 447	- 416 470	10 977
<i>Kostnader</i>						
Personalkostnader	331 214	364 541	383 784	368 196	394 079	25 883
Internhusleie	69 277	72 006	73 990	74 587	75 533	946
Investeringer	16 054	20 025	12 716	16 139	19 623	3 484
Andre driftskostnader	49 247	67 795	61 567	59 091	52 269	- 6 822
Sum kostnader	465 792	524 368	532 056	518 011	541 503	23 492
Årets resultat før prosjektbidrag	37 617	103 858	122 375	90 565	125 033	34 469
Nettobidrag prosjekter	- 60 468	- 61 664	- 66 739	- 84 245	- 74 696	9 548
Årets resultat	- 22 851	42 193	55 635	6 320	50 337	44 017
Overført saldo fra i fjor	- 249 008	- 281 464	- 229 240	- 221 531	- 221 531	
Akkumulert resultat	- 271 859	- 239 270	- 173 604	- 215 211	- 171 194	44 017

Vedlegg 1

Enhet: MN	Regnskap			Budsjett	Regnskap	Avvik
3. EFV	1T-2018	1T-2019	1T-2020	1T-2021		
<i>Inntekter</i>						
Bevilgning fra KD		- 22		86		- 86
Tilskudd fra NFR	- 172 570	- 150 574	- 185 906	- 153 381	- 130 215	23 167
Tilskudd fra EU	- 26 493	- 16 295	- 19 841	- 23 382	- 38 138	- 14 755
Tilskudd fra andre	- 44 538	- 45 101	- 52 315	- 65 211	- 69 610	- 4 399
Andre inntekter	- 14 074	- 6 154	- 3 187	- 19 500	- 5 667	13 833
Sum inntekter	- 257 676	- 218 145	- 261 249	- 261 389	- 243 629	17 760
<i>Kostnader</i>						
Personalkostnader	113 880	108 460	104 429	112 880	111 264	- 1 616
Investeringer	15 642	3 469	9 832	4 219	2 391	- 1 828
Andre driftskostnader	48 328	48 327	56 043	51 966	41 944	- 10 022
Sum kostnader	177 873	160 256	170 305	169 066	155 599	- 13 467
Årets resultat før prosjektbidrag	- 79 802	- 57 890	- 90 944	- 92 323	- 88 030	4 293
Nettobidrag prosjekter	61 705	62 188	65 648	88 061	73 820	- 14 242
Årets resultat	- 18 097	4 299	- 25 297	- 4 262	- 14 210	- 9 949
Overført saldo fra i fjor	- 142 907	- 136 673	- 121 537	- 171 297	- 171 297	
Akkumulert resultat	- 161 004	- 132 374	- 146 833	- 175 558	- 185 507	- 9 949

Totaløkonomi institutt og SMN Akkumulert resultat

Bevilgningsøkonomi institutt og SMN Akkumulert resultat

